

جهان انرژی

دانشگاه صنعتی مازندران

تفسیر مفت:

عرضه در بازار نفت خام و آینده روند کاهش قیمت

نویسندگان این شماره:

امیر حسین قاسمی، مریم هاشمی نژاد، علی فریادس، و عباس ملکی

۲۹ شهریور ۱۴۰۴

Brent Crude Oil (\$/barrel)		WTI Crude Oil (\$/barrel)	
12/09/2025	20/09/2025	12/09/2025	20/09/2025
65.89	67.00	61.88	62.95
Henry Hub Natural Gas (\$/MMBtu)		Europe & Asia Natural Gas (\$/MMBtu)	
12/09/2025	20/09/2025	12/09/2025	20/09/2025
2.913	2.921	11.14 11.35	11.40 11.53

پویای های بازار

قیمت همه شاخص‌های حامل‌های انرژی هیدروکربوری در هفته گذشته صعودی و در صبح روز شنبه با کاهش ۱.۵ درصدی روبروست. بهای یک بشکه نفت خام از نوع برنت دریای شمال در بازار لندن ۶۶.۶۸ دلار است که نسبت به هفته گذشته افزایش و نسبت به روز گذشته کاهش داشته است. گرچه دور جدید تحریم‌های نفتی و گازی علیه روسیه از طرف اروپا و ایالات متحده در حال اجراست، اما مکالمه تلفنی رئیس‌جمهور چین و ایالات متحده از طرف بازار نشانه‌ای مبنی بر کاهش رقابت بین این دو کشور و احتمال کاهش تعرفه‌ها تفسیر شده است. دو رهبر قرار است در حاشیه اجلاس ماه نوامبر همکاری‌های اقتصادی آسیا-اقیانوس آرام (APEC) در کره جنوبی با یکدیگر ملاقات نمایند. نشانه‌هایی دال بر عقب‌نشینی چین و هند از خرید نفت خام روسیه که بهانه اصلی تحریم‌های جدید علیه روسیه و اعمال وضع تعرفه‌های سنگین علیه چین و هند است دیده نشده است. از سوی دیگر شورای امنیت ملل متحد در آخرین جلسه خود رای به عدم ادامه اعمال مصوبات گذشته این شورا در مورد تحریم‌های ایران منبعت از پرونده‌های هسته‌ای و موشکی داد. این تصمیم همراه با تعداد مخالفان و موافقان آن نشان می‌دهد که علیرغم همراهی روسیه و چین با نظرات ایران، سیاست خارجی ایران در ایجاد دیالوگ با کشورهای بی‌طرف موفق نیست. جاری شدن مجدد تحریم‌های گذشته علیه صادرات نفت ایران، تاثیر چندانی بر اندازه صادرات ایران احتمالا نخواهد داشت، اما از لحاظ افکار عمومی و نگاه بنگاه‌های اقتصادی به تعامل با ایران حتما موثر است.

نفت خام از نوع وست تگزاس اینترمدییت در بازا کاشینگ صبح امروز به قیمت ۶۲.۶۸ دلار هر بشکه به فروش رفت. علیرغم اقدام فدرال رزرو مبنی بر کاهش ۲۵ واحدی (ربع درصد) نرخ بهره عمومی در ایالات متحده، به نظر می‌رسد این مسئله تاثیر چندانی بر افزایش سرمایه‌گذاری در بخش انرژی‌های فسیلی نداشته باشد. چرا که با وجود مقادیر معتدله نفت خام در بازار و عرضه بیش از گذشته اوپک پلاس و همچنین افزایش قدرت دلار و بالارفتن قیمت کالاها در آمریکا، اقتصاد آمریکا از حالت رکود نسبی بیرون نیاید. خصوصا اعمال شرط پرداخت مبالغ جدید برای گرفتن ویزای کار که امروز توسط پرزیدنت ترامپ امضا شد به پیچیدگی تاثیر اقدام فدرال رزرو بر قیمت نفت خام افزود.

قیمت گاز طبیعی در آمریکا شمالی و در هنری هاب ۲.۸۹ دلار بر هر میلیون واحد حرارتی انگلیسی (بی تی یو) است. همین مقدار گاز طبیعی در بازار اروپا در رتردام قیمتی حدود ۱۱.۴ دلار داشته و در ساحل کره و ژاپن ۱۱.۵۳ دلار بر هر میلیون بی تی یوست.

➤ پروژه‌های عراق برای کاهش اتلاف گاز و توسعه زیرساخت‌های انرژی

عراق در هفته‌های اخیر گام‌های مهمی برای کاهش اتلاف گاز همراه نفت و تقویت زیرساخت‌های انرژی برداشته است. یکی از طرح‌های کلیدی در این مسیر «پروژه مجتمع رشد گاز» است که وزارت نفت عراق با همکاری شرکت‌های توتال انرژی فرانسه، قطر انرژی، و شرکت نفت بصره اجرا می‌کند. این پروژه که از پایان سال ۲۰۲۵ آغاز و تا سال ۲۰۲۸ ادامه خواهد داشت، بر بازیابی گاز سوزانده شده در سه میدان نفتی و انتقال آن به شبکه برق تمرکز داشته و هم‌زمان شامل احداث تأسیساتی برای تأمین آب دریا جهت تزریق به چاه‌ها، ساخت یک نیروگاه خورشیدی با ظرفیت یک گیگاوات، و بهسازی تولید نفت در میدان رتاوی است. در ادامه این مسیر در اوایل سپتامبر ۲۰۲۵ عراق، توتال انرژی و قطر انرژی قراردادی برای توسعه میدان آرتاوی و اجرای پروژه مشترک آبرسانی دریایی امضا کردند. بر اساس این طرح روزانه پنج میلیون بشکه آب دریا تصفیه و به میدانی نفتی جنوب از جمله زبیر، رمیله، مجنون، غرب القرنه، و آرتاوی تزریق خواهد شد تا فشار مخازن حفظ شود و مصرف منابع آبی شیرین کاهش یابد. به موازات این توافق‌ها، مؤسسه بین‌المللی تأمین مالی وابسته به بانک جهانی نیز قراردادی به ارزش پانصد میلیون دلار با شرکت گاز بصره منعقد کرده است. این سرمایه‌گذاری بر توسعه تأسیسات گاز مرتبط با نفت و بهبود زیرساخت‌های بندر ام‌قصر تمرکز دارد و هدف اصلی آن کاهش سوزاندن گاز، تقویت تولید داخلی، و کاهش هزینه‌های محیط زیستی است. گزارش‌های رسمی نشان می‌دهد میزان گاز سوزانده شده در عراق در سال ۲۰۲۴ نسبت به سال پیش حدود یک و شش دهم درصد کاهش یافته و به حدود هفده میلیارد و سیصد میلیون متر مکعب رسیده است. در همین سال انتشار دی‌اکسید کربن ناشی از این اتلاف حدود سی و پنج میلیون تن برآورد شده است. این مجموعه اقدامات نشان می‌دهد که دولت عراق با تکیه بر همکاری‌های بین‌المللی می‌کوشد اتلاف گاز را مهار کرده، نیاز فزاینده شبکه برق را از منابع داخلی تأمین نموده، و هم‌زمان فشار بر واردات سوخت و منابع آبی شیرین را کاهش دهد.

➤ کاهش قیمت نفت با وجود تسهیل سیاست پولی آمریکا

در روز جمعه ۱۹ سپتامبر ۲۰۲۵ (۲۸ شهریور) قیمت نفت خام با وجود کاهش نرخ بهره در ایالات متحده افت کرد. بانک مرکزی آمریکا نرخ‌ها را پایین آورد تا هزینه استقراض کمتر شده و مصرف و سرمایه‌گذاری تقویت گردد، اما در بازار انرژی نیروهای مخالف دست بالا را داشتند. افزایش ذخایر فرآورده‌های نفتی به‌ویژه دیزل نشان داد که تقاضا کمتر از انتظار است و صنایع و مصرف‌کنندگان تمایل چندانی به خرید سوخت ندارند. هم‌زمان نشانه‌های ضعف در اقتصاد آمریکا از جمله افت بازار کار و کاهش فعالیت‌های ساختمانی بر نگرانی‌ها افزود. علاوه بر این عرضه قابل توجه نفت از سوی اوپک پلاس و تداوم ذخایر بالای نفت خام در آمریکا فضای نزولی دیگری ایجاد کرد. نتیجه آن شد که تأثیر مثبت سیاست پولی جدید نتوانست بر فشار ناشی از عرضه

بالا و تقاضای ضعیف غلبه کند و قیمت نفت همچنان کاهش یافت. این وضعیت نشان می‌دهد که در شرایط کنونی بازار، محرک‌های پولی به‌تنهایی قادر به حمایت از قیمت نفت نیستند و آنچه بیش از همه اهمیت دارد تعادل میان عرضه واقعی و سطح تقاضای جهانی است.

➤ کاهش چشمگیر درآمدهای سوخت‌های فسیلی استرالیا تا سال ۲۰۳۵

بر اساس مدل‌سازی تازه وزارت خزانه‌داری استرالیا، درآمد این کشور از صادرات سوخت‌های فسیلی طی یک دهه آینده به طور محسوسی کاهش خواهد یافت. پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد که ارزش صادرات زغال‌سنگ، گاز و آلان‌جی که در سال ۲۰۲۵ حدود ۱۳۰ میلیارد دلار برآورد شده است تا سال ۲۰۳۵ به کمتر از ۸۰ میلیارد دلار سقوط کند. این کاهش عمدتاً به دلیل افت تقاضای جهانی برای سوخت‌های فسیلی در چارچوب سیاست‌های بین‌المللی کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و گسترش انرژی‌های تجدیدپذیر رخ خواهد داد. جزئیات این برآورد نشان می‌دهد تولید زغال‌سنگ استرالیا تا سال ۲۰۳۵ حدود ۴۲ تا ۵۱ درصد کمتر می‌شود و تولید گاز و آلان‌جی نیز بین ۲۴ تا ۲۷ درصد کاهش خواهد یافت. این روند بیانگر آن است که استرالیا، که سال‌ها یکی از بزرگ‌ترین صادرکنندگان سوخت‌های فسیلی بوده، ناچار است نقش خود را در بازار جهانی انرژی بازتعریف کند. هم‌زمان دولت و بخش خصوصی استرالیا به دنبال گسترش صادرات کالاهای سبز و محصولات مرتبط با گذار انرژی هستند. حوزه‌هایی مانند آمونیاک سبز، هیدروژن سبز و مواد معدنی حیاتی، از جمله لیتیوم و نیکل که در ساخت باتری‌ها و فن‌آوری‌های پاک استفاده می‌شوند، به‌عنوان جایگزین‌های آینده برای درآمدهای فسیلی مطرح شده‌اند. این چرخش اقتصادی بخشی از راهبرد ملی برای حرکت به سمت اقتصاد کم‌کربن و کاستن از آسیب‌پذیری کشور در برابر تغییرات بازار جهانی انرژی است. چشم‌انداز تازه نشان می‌دهد که استرالیا باید میان کاهش درآمدهای سنتی و سرمایه‌گذاری گسترده در فن‌آوری‌های نوین تعادل برقرار کند. موفقیت یا ناکامی در این مسیر نه تنها بر جایگاه اقتصادی این کشور اثر می‌گذارد بلکه می‌تواند بر روند عرضه جهانی انرژی نیز تأثیرگذار باشد.

➤ پیش‌بینی کاهش تولید نفت خام آمریکا در سال ۲۰۲۶

اداره اطلاعات انرژی ایالات متحده (EIA) در گزارش ۹ سپتامبر ۲۰۲۵ پیش‌بینی کرده است که تولید نفت خام آمریکا در سال ۲۰۲۶ نسبت به سال جاری کاهش خواهد یافت. بر اساس این برآورد، میانگین تولید روزانه نفت خام به همراه میعانات در سال ۲۰۲۵ حدود سیزده میلیون و چهارصد و چهل هزار بشکه خواهد بود، اما در سال ۲۰۲۶ این رقم به سیزده میلیون و سیصد هزار بشکه کاهش می‌یابد. بخش عمده این افت تولید مربوط به ایالت‌های سرزمینی پایین به جز خلیج مکزیک (فدرال) است که از یازده میلیون و صد و هشتاد هزار بشکه در روز در سال ۲۰۲۵ به حدود ده میلیون و نهصد و شصت هزار بشکه در روز در سال ۲۰۲۶ خواهد رسید. در میان مناطق تولیدی، حوضه پرمیان که در سال‌های اخیر موتور محرک رشد نفت آمریکا بوده نیز از شش میلیون و پانصد و بیست هزار بشکه در روز به شش میلیون و چهارصد و ده هزار بشکه در روز کاهش پیدا می‌کند. تولید در باکن تقریباً بدون تغییر می‌ماند و مناطق ایگل فورد و سایر حوضه‌ها نیز کاهش اندکی را تجربه خواهند کرد. به گفته این گزارش، دلیل اصلی این روند ترکیبی از کاهش قیمت نفت و افزایش قیمت گاز طبیعی است که باعث می‌شود فعالیت حفاری نفت از جذابیت کمتری برخوردار شود و شرکت‌ها تمایل بیشتری به تمرکز بر تولید گاز نشان دهند. این پیش‌بینی نشان می‌دهد که عرضه جهانی نفت ممکن است در سال‌های آینده تحت فشار قرار گیرد و در صورت ثبات یا افزایش تقاضای جهانی، به عاملی برای تقویت قیمت‌ها تبدیل شود. همچنین کاهش تولید آمریکا می‌تواند فضای بیشتری برای کشورهای صادرکننده نفت فراهم کند تا موقعیت خود را در بازار جهانی تثبیت کنند.

➤ کاهش نرخ بهره در آمریکا و پیامدهای آن برای بازار انرژی

فدرال رزرو در ایالات متحده به ریاست جروم پاول در هفدهم سپتامبر ۲۰۲۵ (۲۶ شهریور) نخستین کاهش نرخ بهره خود از دسامبر ۲۰۲۵ را اجرا کرد و نرخ‌ها را یک چهارم درصد پایین آورد. این تصمیم با حمایت یازده عضو و مخالفت یک نفر به تصویب رسید و نرخ بهره کوتاه‌مدت را به حدود چهار و یک دهم درصد رساند. کاهش اخیر در شرایطی صورت گرفت که نشانه‌های ضعف در بازار کار آشکار شده، روند اشتغال‌زایی کندتر شده، و احتمال افزایش بیکاری بالا رفته است. دونالد ترامپ در ماه‌های گذشته بارها از بانک مرکزی خواسته بود نرخ‌ها را سریع‌تر و بیشتر کاهش دهد تا هزینه‌های استقراض پایین بیاید. با این حال جروم پاول تأکید کرد که این اقدام نتیجه بررسی داده‌های اقتصادی بوده و نه فشار سیاسی. او توضیح داد که در آینده نیز تصمیم‌ها بر اساس شاخص‌های اقتصادی گرفته خواهد شد. با وجود این، بسیاری از ناظران معتقدند کاهش

نرخ بهره، حتی اگر اندک باشد، نشانه‌ای از آغاز تغییر جهت سیاست پولی به سوی تسهیل مالی است و اگر شرایط اقتصادی همچنان نشانه‌های ضعف نشان دهد، احتمال کاهش‌های بیشتر نیز وجود دارد. این تغییر در سیاست پولی آمریکا از نگاه بازار انرژی اهمیتی ویژه دارد، زیرا پایین آمدن نرخ بهره معمولاً هزینه تأمین مالی را ارزان‌تر می‌کند، مصرف و سرمایه‌گذاری را تحریک کرده، و در نهایت بر افزایش تقاضای انرژی اثر می‌گذارد. اگر چنین روندی با محدودیت‌های عرضه همراه شود، می‌تواند به افزایش قیمت نفت در آینده دامن بزند.

➤ تسریع ممنوعیت واردات ال‌ان‌جی روسیه توسط اتحادیه اروپا

در نوزدهم سپتامبر ۲۰۲۵ (۲۸ شهریور) اتحادیه اروپا در قالب بسته نوزدهم تحریم‌ها پیشنهاد داد که واردات ال‌ان‌جی از روسیه از اول ژانویه ۲۰۲۷ به‌طور کامل متوقف شود؛ یک سال زودتر از برنامه قبلی. این تصمیم که از سوی اورزولا فون در لاین رئیس کمیسیون اروپا و کاجا کالاس نماینده عالی سیاست خارجی و امنیت اتحادیه مطرح شد با هدف کاهش درآمدهای انرژی روسیه و تشدید فشار بر مسکو برای پایان جنگ اوکراین اتخاذ شده است. اتحادیه اروپا هم‌زمان تلاش می‌کند کشورهای وابسته‌تری مانند مجارستان و اسلواکی را که هنوز بخشی از نیاز انرژی خود را از طریق واردات گاز یا ال‌ان‌جی روسیه تأمین می‌کنند، متقاعد سازد. برای این منظور کمیسیون اروپا پیشنهاد کرده است حدود پانصد و پنجاه میلیون یورو از منابع اتحادیه در اختیار مجارستان قرار گیرد تا مخالفت‌های این کشور نسبت به تحریم‌های تازه کاهش یابد. بسته تحریمی جدید همچنین بخش «ناوگان سایه» نفتکش‌های روسی، شرکت‌های بزرگ انرژی این کشور مانند روس‌نفت و گازپروم‌نفت، بانک‌ها و مؤسسات مالی مرتبط و فعالیت‌هایی را که برای دور زدن تحریم‌ها طراحی شده‌اند هدف قرار داده است. به این ترتیب مسیرهای درآمدی روسیه از بخش انرژی بیش از گذشته محدود می‌شود. آمارها نشان می‌دهد سهم ال‌ان‌جی روسیه در واردات اتحادیه اروپا در سه‌ماهه دوم ۲۰۲۵ به حدود چهارده درصد کاهش یافته است، هرچند کشورهایمانند فرانسه، بلژیک، اسپانیا، هلند و ایتالیا همچنان واردکنندگان اصلی این محموله‌ها باقی مانده‌اند.

عرضه دلار نفت آینده روند کاهش قیمت

در حاشیه کنفرانس نفت آسیا اقیانوسیه در سنگاپور، هم‌زمان با آغاز عقب‌نشینی تدریجی اوپک پلاس از سیاست کاهش تولید، هشدار تازه‌ای از سوی اس‌اندپی گلوبال مطرح شد که اگر سیل عرضه به بازار ادامه یابد و عوامل تقویتی همچون تداوم جریان نفت روسیه، توقف انباشت راهبردی و انتقال بخش بیشتری از نفت به مخازن بازرگانی رخ دهد و در نتیجه شیب صعودی منحنی قیمت‌های آتی شدت بگیرد، بهای برنت می‌تواند تا پایان سال به محدوده ۵۵ دلار برسد. هشدار می‌دهد که دیوارنربرگر، رئیس بخش بینش‌های کالایی این نهاد، در سنگاپور بیان کرد و بر مشروط بودن آن به شکل‌گیری مازاد بزرگ در عرضه تأکید داشت. در زمان انتشار این دیدگاه در ۸ سپتامبر، برنت حوالی ۶۶ دلار و تگزاس حدود ۶۳-۶۲ دلار هر بشکه نوسان داشت و بنابراین سناریوی مذکور معادل فشاری افزون بر ده دلار بر هر بشکه تلقی می‌شد، هرچند خود اس‌اندپی یادآور شده است که حساسیت بازار به هر اختلال عرضه همچنان بالاست و شکنندگی توازن فعلی را نباید دست‌کم گرفت.^۱

زمینه سیاستی این هشدار، چرخش تدریجی اوپک پلاس از دفاع قیمتی به بازیابی سهم بازار است؛ گروه در نشست اخیر برای اکتبر افزایش تازه‌ای در تولید تصویب کرد که در مقایسه با رشدهای ماه‌های پیش، آهنگ کندتری دارد، اما از آغاز بازگشایی بخشی از کاهش‌های قبلی حکایت می‌کند و سیگنال می‌دهد که بازیابی ظرفیت‌های بلااستفاده در دستور کار است. منابع خبری رقم افزایش ماه اکتبر را در حدی محدود گزارش کرده‌اند و تحلیلگران آن را نخستین گام از روند بلندمدت‌تر بازگشت بشکه‌ها دانسته‌اند. روندی که اگرچه به‌تنهایی کفایت ایجاد مازاد عرضه را ندارد، اما در ترکیب با ضعف رشد تقاضا و ریسک‌های کلان‌اقتصادی می‌تواند وزن نیروهای کاهنده قیمت را سنگین‌تر کند.^۲

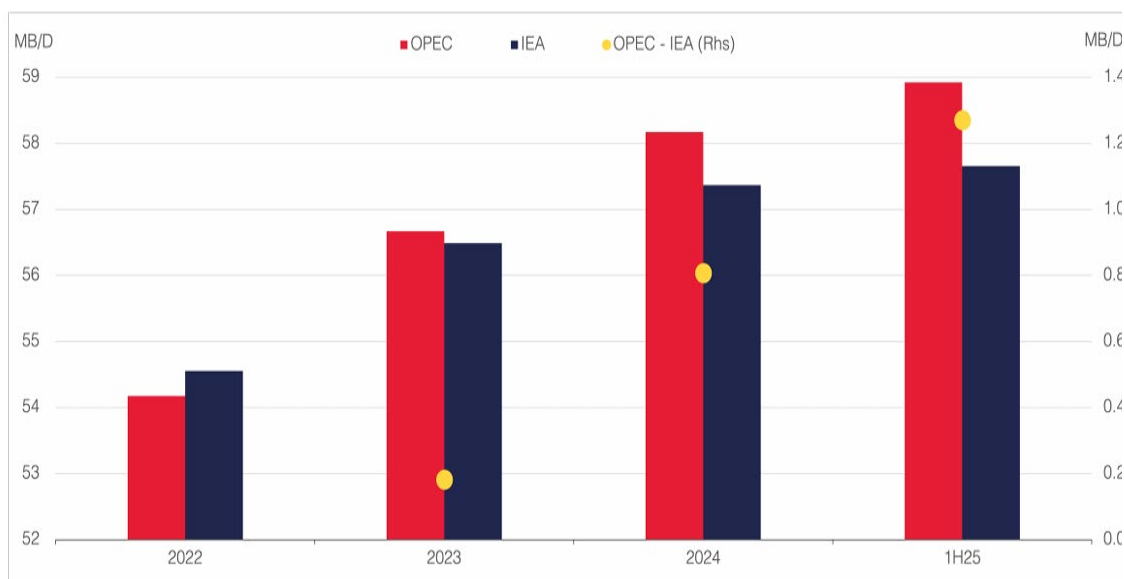
با این همه، داده‌های انبارش تصویر ساده‌ای از «وفور نفت» ترسیم نمی‌کند. برآوردهای پژوهشی نشان می‌دهد ذخایر تجاری در اقتصادهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی در سال جاری زیر میانگین پنج‌ساله باقی مانده و از ابتدای سال تنها افزایش اندکی داشته است. این یعنی ضربه‌گیر ذخایر، آن‌گونه که در دوره‌های مازاد روشن دیده می‌شود، هنوز به‌طور کامل شکل نگرفته و بازار نسبت به شوک‌های عرضه همچنان آسیب‌پذیر است. البته انباشت فعالانه نفت توسط چین که از مسیر واردات بالا و پردازش پالایشگاهی قابل رهگیری است در نگاه بدبینانه به‌مثابه نشانه‌ای از ضعف مصرف‌آنی تفسیر می‌شود و همین امر پاره‌ای پیش‌بینی‌های نزولی را تغذیه کرده است.^۳ شکل (۱) برآورد تقاضای نفت در کشورهای غیرعضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی^۴ را برای چهار مقطع ۲۰۲۲، ۲۰۲۳، ۲۰۲۴ و نیمه اول ۲۰۲۵ نشان می‌دهد.

¹ <https://oilprice.com/Latest-Energy-News/World-News/SP-Global-Warns-Brent-Could-Fall-to-55-as-OPEC-Floods-Market.html>

² <https://www.reuters.com/business/energy/opec-agrees-further-oil-output-boost-october-regain-market-share-2025-09-07/>

³ <https://www.oxfordenergy.org/wpcms/wp-content/uploads/2025/09/Comment-Unpacking-the-Oil-Glut-Narrative.pdf>

⁴ OECD

Notes: Period averages. Source: IEA, OPEC, OIES

شکل (۱): برآورد تقاضای نفت در کشورهای غیرعضو OECD

برآیند نیروها در کوتاه‌مدت به موازنه‌ای ظریف شباهت دارد: از یک‌سو، افزایش تدریجی تولید اوپک‌پلاس، ظرفیت مازاد کشورهایمانند عربستان و روسیه، و تداوم جریان نفت این کشورها با وجود دغدغه‌های تحریمی، سایه مازاد بالقوه را حفظ می‌کند. از سوی دیگر، کم‌بودن ذخایر نسبت به هنجار تاریخی، حساسیت قیمت به هر اختلال ژئوپلیتیکی یا عملیاتی، و نااطمینانی درباره توان بالفعل تولیدکنندگان برای تحقق کامل سهمیه‌های جدید، مانع از شکل‌گیری سریع یک «سیل واقعی» می‌شود. در همین میان، ریسک‌های کلان مانند کندی رشد جهانی، فشار تعرفه‌ای، و کامیابی نیم‌بند بخش‌های مصرف‌بر انرژی نیز می‌تواند شیب تقاضا را تخت‌تر کند و فضای ذهنی بازار را به‌سوی پذیرش سناریوهای قیمت پایین‌تر سوق دهد، هرچند مسیر تحقق آن بیش از هر چیز به سرعت و عمق بازگشت بشکه‌های اوپک‌پلاس و رفتار ذخیره‌سازی بازیگران بزرگ گره‌خورده است.^۱

نتیجه آن که سناریوی ۵۵ دلاری بیش از آن که یک پیش‌بینی قطعی باشد، نقشه راه یک ریسک ساختاری است که مفروضات کلیدی دارد: بازگشت محسوس بشکه‌های اوپک‌پلاس فراتر از انتظارات، استمرار جریان صادرات روسیه، کند ماندن رشد مصرف نهایی، و تشدید شیب افزایشی منحنی آتی که انگیزه انبارش بازرگانی را بالا ببرد. در برابر این مفروضات، هرگونه شوک منفی سمت عرضه، شتاب‌گیری واقعی تقاضا در آسیا، یا شکست تولیدکنندگان در تحقق افزایش‌ها، می‌تواند کف قیمتی را بالاتر نگه دارد. بازار در نقطه‌ای ایستاده است که روایت سیل عرضه، هنوز بیشتر بالقوه است تا بالفعل و تا زمانی که شکاف ذخایر با میانگین‌های تاریخی پر نشده و ظرفیت‌های مازاد به‌طور عملیاتی و پایدار به بازار برنگشته، وزن دادن به هر دو سوی ریسک نزولی به روایت اسان‌دپی و صعودی به روایت اوپک تداوم تنگنا برای سیاست‌گذاری، پوشش ریسک و تصمیم‌های سرمایه‌گذاری ضروری است.^۲

^۱ <https://www.reuters.com/business/energy/oil-price-outlook-weak-rising-supply-tariff-impact-executives-say-2025-09-09/>

^۲ <https://oilprice.com/Latest-Energy-News/World-News/SP-Global-Warns-Brent-Could-Fall-to-55-as-OPEC-Floods-Market.html>